

Time : 3 Hrs.

Total Marks: 100

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

Q.1] Answer in one or two sentences.

20

1. Write any two qualification of an Arbitrator.
2. What is Negotiation?
3. What is the language of the arbitral Proceedings?
4. What is the role of Conciliator?
5. What is Alternative Dispute Resolution?
6. What is Settlement Agreement?
7. What do you mean by Arbitral Tribunal?
8. What is Mediation?
9. What do you mean by Foreign Award?
10. Write any two qualifications of an arbitrator.

Q.2] Write short notes (**any four**) of the following.

20

1. Termination of Arbitral Proceedings.
2. Distinguish between Arbitration and Conciliation.
3. Forms and content of Arbitral Award.
4. New York Convention.
5. Interim measures by the court.
6. Appointment of Conciliator

Q.3] Solve (**any two**) of the following.

12

a) A dispute arose between the parties as regards the venue of the arbitration. Under the Arbitration Agreement the decision is to be given by the joint Arbitration Committee on such issue. The question before the Supreme Court was whether such a decision is appealable :

(i) Do you think that such a decision is appealable?

(ii) The decision given by joint Arbitration Committee can be considered as an interim award is award? Explain.

b) In the Development agreement between owner and developer, there is clause to refer the dispute to the arbitrator. The Owner has filed the suit in the Civil Court to declare the Agreement as null and void.

(i) Is such clause 'Arbitration Agreement'?

(ii) What will be the position of the said 'Arbitration Agreement' in case the Development Agreement is declared null and void.

(iii) What can be the judicial order if the Developer point out the Arbitration clause in Agreement to the Court?

c) In a dispute which has arisen between the parties, an arbitrator duly appointed by parties gave Award. A Petition u/sec. 34 for Setting Aside the Award was filed before the Principle Sub-Court Bhopal, which gave judgment confirming Award.

(i) Is the Judgment passed by the Judge, liable to be Set Aside.

ii) Whether question relating to lack of jurisdiction be raised at the stage of execution or before the Appellate Court?

Q.4] Answer the following **any four**.

48

1. Why the measures of Alternate Dispute Resolution are not widely accepted in India?
 2. Define Lok Adalat. Discuss Award, Jurisdiction and Power of Lok Adalat?
 3. What are the provisions relating to Correction, Interpretation and Additional Award?.
 4. Lok Adalat vis-a-vis Permanent Lok Adalat.
 5. Explain the special features of the Geneva Convention.
 6. State the procedure for setting aside an arbitral award.
-

BLS/ADR

3/5/23

गुण : १००
fifth year

X

वेळ : ३ तास

1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.१] एक किंवा दोन वाक्यात उत्तर द्या.

20

1. लवादाची कोणतीही दोन पात्रता लिहा.
2. निगोटोएशन म्हणजे काय?
3. लवादाच्या कार्यवाहीची भाषा काय आहे?
4. कॉन्सिलिएटरची भूमिका काय आहे?
5. वैकल्पिक विवाद निराकरण म्हणजे काय?
6. समझोता करार म्हणजे काय?
7. लवाद न्यायाधिकरण म्हणजे काय?
8. मध्यस्थी म्हणजे काय?
9. परदेशी पुरस्कार म्हणजे काय?
10. लवादाची कोणतीही दोन पात्रता लिहा.

प्र.२] खालीलपैकी लहान नोट्स (कोणत्याही चार) लिहा.

20

1. लवादाच्या कार्यवाहीची समाप्ती.
2. लवाद आणि सामंजस्य यामध्ये फरक करा.
3. आर्बिट्रल अवॉर्डचे फॉर्म आणि सामग्री.
4. न्यू यॉर्क अधिवेशन.
5. न्यायालयाने अंतरिम उपाय.
6. कॉन्सिलिएटरची नियुक्ती

Q.3] खालीलपैकी (कोणतेही दोन) सोडवा.

12

अ) लवादाच्या ठिकाणाबाबत पक्षांमध्ये वाद निर्माण झाला. लवादाच्या करारांतर्गत अशा मुद्द्यावर संयुक्त लवाद समितीने निर्णय द्यायचा आहे. अशा निर्णयाला अपील करता येईल का, असा प्रश्न सर्वोच्च न्यायालयासमोर होता.

- (i) असा निर्णय अपील करण्यायोग्य आहे असे तुम्हाला वाटते का?
- (ii) संयुक्त लवाद समितीने दिलेला निर्णय हा अंतरिम निवाडा म्हणून मानला जाऊ शकतो का? स्पष्ट करणे.

b) मालक आणि विकासक यांच्यातील विकास करारामध्ये, विवाद लवादाकडे पाठविण्याचे कलम आहे. हा करार रद्दबातल ठरवण्यासाठी मालकाने दिवाणी न्यायालयात दावा दाखल केला आहे.

- (i) असे कलम 'लवाद करार' आहे का?
- (ii) विकास करार रद्द आणि निरर्थक घोषित झाल्यास उक्त 'लवाद करार' ची स्थिती काय असेल.
- (iii) जर विकासकाने करारातील लवादाचे कलम न्यायालयाला दाखवले तर न्यायालयीन आदेश काय असू शकतो?

c) पक्षांमध्ये उद्भवलेल्या वादात, पक्षांनी रीतसर नियुक्त केलेल्या मध्यस्थाने पुरस्कार दिला. एक याचिका असे. निवाडा बाजूला ठेवण्यासाठी 34 सिद्धांत उप-न्यायालय भोपाळसमोर दाखल केला होता, ज्याने निवाडा मर्यादित ठेवला होता.

- (i) न्यायाधीशांनी दिलेला निर्णय, बाजूला ठेवण्यास जबाबदार आहे का?
- ii) अधिकारक्षेत्राच्या अभावाशी संबंधित प्रश्न अंमलबजावणीच्या टप्प्यावर किंवा अपीलीय न्यायालयासमोर उपस्थित केला जाईल का?

Q.4] खालील कोणत्याही चारची उत्तरे द्या.

40

1. पर्यायी विवाद निराकरणाचे उपाय भारतात मोठ्या प्रमाणावर का स्वीकारले जात नाहीत?
2. लोकअदालतीची व्याख्या करा. लोकअदालतीचे पुरस्कार, अधिकार क्षेत्र आणि शक्ती याविषयी चर्चा करा?
3. सुधारणा, व्याख्या आणि अतिरिक्त पुरस्काराशी संबंधित काय तरतुदी आहेत?
4. लोकअदालत कायमस्वरूपी लोकअदालत.
5. जिनिव्हा अधिवेशनाची विशेष वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
6. मध्यस्थ निवाडा बाजूला ठेवण्याची प्रक्रिया सांगा.